

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG", broj 54/16 i 18/19), člana 38 stav 1 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. list CG", br.2/18, 34/19 I 38/20) i člana 43 Statuta Opštine Bar („Sl.list CG – Opštinski propisi“, broj 37/18), Skupština Opštine Bar po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma br _____, i po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede br _____, i Ministarstva kulture i medija br. _____ na sjednici od _____2022. godine, donijela je

ODLUKU

O PROGLAŠAVANJU ZAŠTIĆENOG PODRUČJA SPOMENIK PRIRODE „PARK MUZEJ NA TOPOLICI U BARU“

Predmet

Član 1

Ovom Odlukom se Park muzej na Topolici u Baru, proglašava zaštićenim područjem pod nazivom Spomenik prirode "Park muzej na Topolici" (u daljem tekstu: Spomenik prirode).

Kategorija Spomenik prirode "Park muzej na Topolici u Baru"

Član 2

U skladu sa ekološkim zahtjevima vrsta i staništa značajnih za zaštitu „Park muzej na Topolici“ u Baru odgovara kategoriji III zaštićenih prirodnih dobara.

Prema upravljačkim kategorijama Međunarodne unije za očuvanje prirode (IUCN), ovo područje odgovara kategoriji V (protected landscape/seascape – zaštićeni kopneni/morski predio).

Granice

Član 3

Ukupna površina Spomenika prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru iznosi **13458,99 m² (1,34 ha)**.
Površina III zone zaštite iznosi **13458,99 m² (1,34 ha)**

Spomenik prirode „Park muzej na Topolici“ nalazi se na dijelu katastarske parcele **5730 KO Novi Bar**, opština Bar.

Opis granica i zona zaštite spomenika prirode sa kartografskim prikazom i geografskim položaju dati su u prilogu ove odluke i čine njen sastavni dio.

Opis osnovnih ciljnih vrijednosti

Član 4

Područje Spomenika prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru, predstavlja integrisano kopнено parkovsko zaštićeno područje oivičeno zidanom ogradom u čijem sastavu je Dvorca Kralja Nikole, u središnjem dijelu je kapija, kao i višenamjenski objekat Knjaževe bašte. Park posjeduje pejzažne i kulturne vrijednosti u kome se štite zaštićene i ekološki značajne vrste i staništa.

Prirodne/ekološke karakteristike i vrijednosti/obilježja područja Spomenika prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru potvrđuju prisustvo nacionalno i međunarodno značajnih vrsta u kopnenom dijelu tog zaštićenog područja gdje za njihovu zaštitu u budućem Spomeniku prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru primjenjivaće se režimi zaštite III stepena.

Vrste koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima, uključujući naročito sljedeće vrste drveća:

Cupressus sempervirens, Lauris nobilis, Pinus silvestris i Pinus nigra, Phoenix canariensis, Morus alba, Morus nigra, Pittosporum tobira, Nerium oleander, Viburnum tinus, Quercus suber, Chamaerops humilis, Washingtonia filifera, Yucca gloriosa, Buxus sempervirens, Wisteria sinensis, Spiraea vanhouttei. gljiva: *Auricularia mesenterica, Fomes fomentarius, Fuscoporia torulosa, Russula sp., Neolentinus schaefferi;* yodozemaca: *Bufo bufo, Bufotes viridis, Pelodytes punctatus;* gmizavaca: *Testudo hermanni, Pseudopus apodus, Podarcis muralis, Podarcis melisellensis, Lacerta viridis, Hierophis gemonensis, Elaphe quatuorlineata;* insekata: *Cerambyx cerdo, Lucanus cervus, Oryctes nasicornis, Iphiclydes podalirius, Papilio machaon.*

Prostor Spomenika prirode " Park muzej na Topolici" u Baru, stavlja se pod zaštitu radi stvaranja uslova za opstanak i dugoročnu zaštitu velikog broja vrsta značajnih za zaštitu.

Zaštita i razvoj

Član 5

Spomenik prirode " Park muzej na Topolici" u Baru proglašava se zaštićenim područjem radi:

1) sprovođenja adekvatnih mjera očuvanja i zaštite vrsta značajnih za zaštitu i održivog - kontrolisanog korišćenja bioloških resursa;

2) očuvanja i unaprjeđivanja biološke (genetičke, specijske, ekosistemske) raznovrsnosti posebno prepoznatih vrsta značajnih za zaštitu;

3) sprječavanja štetnih aktivnosti koje mogu ugroziti posebne ili značajne komponente biodiverziteta;

Razvoj Spomenika prirode "„Park muzej na Topolici" zasnivaće se na:

1) usklađivanju ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa i projekata sa definisanim režimom, odnosno stepenom zaštite;

2) održivom, odnosno racionalnom korišćenju prirodnih vrijednosti i resursa radi njihovog trajnog očuvanja.

Zaštita i razvoj Spomenika prirode "Park muzej na Topolici" omogućiće se naročito kroz sprovođenje postupaka izdavanja:

(i) akta o uslovima i smjernicama zaštite prirode; i

(ii) dozvole za obavljanje radnji, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom području prirode.

Za sprovođenje postupaka iz stava 3 ovog člana primjenjivaće se smjernice i uslovi dati Studijom zaštite Spomenika prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru.

Zone zaštite

Član 6

U okviru Spomenika prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru određena je III zona zaštite:

III (treća) zona zaštite obuhvata jednu prostornu cjelinu koja je ograđena zidanom ogradom, tako da granična linija ovog zaštićenog područja počinje na sjeverozapadnom kraju ograđene parkovske površine Muzeja (Dvorca Kralja Nikole) na Topolici zatim u pravcu istoka -sjeveroistoka, takođe zidanom ogradom, uključujući višenamjenski objekat Knjaževе bašte,

U zaštićenom području primjenjivaće se režimi zaštite III stepena.

Režim zaštite III stepena - održivo korišćenje, podrazumijeva selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa, koje omogućavaju funkcionalno-ekološko povezivanje i integritet zaštićenog područja.

Dozvoljene aktivnosti pod režimom zaštite III stepena su:

1. uređenje i korišćenje pješačkih i rekreativnih staza, i postavljanje parkovskog mobilijara i elemenata rasvjete u skladu sa Planom upravljanja;
2. primjenjivanje mjera sa ciljem revitalizacije parkovske vegetacije (sadnja zelenila, orezivanje suvih i zaraženih grana i dijelova krošnji, redovno uklanjanje suvih stabala, premazivanje ozljeda insekto-fungicidnim sredstvom, uništavanje otpadnog zaraženog biljnog materijala, uklanjanje podrasta, vađenje panjeva, itd.) u skladu sa Planom upravljanja;
3. taksacija zelenila i njegovo vrijednovanje (zdravstveno i dekorativno), sa predloženim mjerama njege i zaštite;
4. revitalizacija vrstama drveća i grmlja koje po svojoj biologiji, konceptu i estetskim kriterijumima odgovaraju zaštićenom području;
5. sprovođenje monitoring flore, faune i gljiva parazita slabosti;
6. sprovođenje monitoring kulturne baštine;
7. vršiti radove na rekonstrukciji degradiranih vrtno-arhitektonskih elemenata i značajnih građevinskih objekata kulturne baštine u skladu sa Planom upravljanja;
8. vršiti radove na održavanju parkovskog zelenila, vrtno-arhitektonskih elemenata
9. izgradnja prateće infrastrukture u mjeri u kojoj se ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja;
10. vršenje radova na uređenju objekata kulturno-istorijskog nasljeđa i tradicionalne gradnje; - sprovođenje očuvanja tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva;
11. intervencije radi restauracije, revitalizacije i unapređenja zaštićenog područja;
12. održavanje postojećeg parkovskog mobilijara i elemenata rasvjete;
13. vršiti posjete u turističke, obrazovne, rekreativne i opštekulturne svrhe;
14. promovisanje Parka u edukativne, naučne, rekreativne i turističke svrhe.
15. naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa;
16. sprovođenje zaštitnih i sanacionih mjera; selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa

Zabranjene aktivnosti u djelovima zaštićenog područja sa režimom zaštite III stepena su:

1. postavljanje ili izgradnja objekata koji zagađuju, oštećuju ili ugrožavanje ekosistem, prirodna staništa i vrste;
2. promjena namjene površina;
3. rastjerivanje, hvatanje, uznemiravanje i ubijanje zaštićenih životinjskih vrsta;
4. naseljavanje alohtonih životinjskih vrsta i gljiva;

Mjere zaštite

Član 7

Na teritoriji Parka prirode " Park muzej na Topolici"u Baru zabranjeno je:

- 1) sakupljanje, uništavanje i promet zaštićenih vrsta biljaka i životinja;
- 2) hvatanje, odnosno ubijanje, uznemiravanje vrsta životinja, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, hibernacije;
- 3) unošenje alohtonih životinjskih vrsta i gljiva;
- 4) branje, sakupljanje i korišćenje vrsta biljaka, u mjeri u kojoj se može ugroziti brojnost njihovih populacija;
- 5) ostale aktivnosti iz člana 5 st. 6 i 9 ove odluke.

Zaštita ekosistema ostvaruje se sprovođenjem mjera očuvanja njihovog sastava, strukture i funkcije, kao i biotičke i abiotičke komponente.

Zaštita predjela vrši se sprovođenjem mjera kojima se sprječavaju neželjene promjene i degradacija prirodnih, prirodi bliskih ili stvorenih obilježja.

Radnje, aktivnosti i obavljanje djelatnosti planiraju se i vrše na način da se izbjegnu ili svedu na najmanju mjeru uticaji koji bi doveli do ugrožavanja i oštećenja postojećih prirodnih vrijednosti zaštićenog područja.

Planiranje i projektovanje novih privremenih i trajnih građevinskih objekata, korišćenja prirodnih resursa (turizam), kao i radnji, aktivnosti i djelatnosti na području Spomenika prirode "Park muzej na Topolici" sprovodiće se na osnovu prethodno obezbijedenih smjernica i uslova zaštite prirode koje izdaje organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

Radi sprečavanja negativnih posljedica od rješenja u prostornim i razvojnim planovima i projektima primjenjivaće se posebni uslovi, zabrane i ograničenja zaštite prirode koji su vezani za planiranje – izbor lokacija i definisanje vrsta i kapaciteta privremenih objekata u zoni zaštićenog područja i njegovom okruženju, a odnose se na:

1) izbor mikro lokacija novih građevinskih objekata van zone zaštićenog područja, uzimajući u obzir njegove granice i zonu zaštite;

2) gradnju objekata u blizini Spomenika prirode koji zbog svojih karakteristika (način izgradnje, vrsta, veličina, odnosno kapacitet, tehnologija) mogu da oštete (fizički, zagađivanjem ili na drugi način) ili imaju posredan negativan uticaj na prirodne vrijednosti zaštićenog područja;

3) izbjegavanje lociranja novih privremenih objekata koji zagađuju okolinu, odnosno lokacija koje su hidrološki povezane sa zaštićenim područjem.

Upravljač, plan upravljanja i godišnji plan upravljanja

Član 8

“Spomenikom prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru upravljaće Opština Bar.

Upravljač ispunjava uslove u pogledu stručne i kadrovske osposobljenosti u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima koje mora da ispunjava upravljač zaštićenog prirodnog dobra („Sl.list CG“ br 35/10).

Očuvanje, unapređenje i održivo korišćenje prirodnih resursa Spomenika prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru sprovodi se prema planu upravljanja koji sadrži elemente za upravljanje Spomenikom prirode propisane Zakonom o zaštiti prirode.

Plan upravljanja sprovodi se na osnovu godišnjeg programa upravljanja koji donosi upravljač.

Akt o unutrašnjem redu i službi zaštite

Član 9

Upravljač je dužan da obezbijedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog prirodnog dobra u skladu sa aktom o unutrašnjem redu i službi zaštite.

Aktom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravila za sprovođenje propisanog režima zaštite, a naročito:

- način i uslovi ponašanja posjetilaca i korisnika prostora, boravka i obavljanja poslova u Spomeniku prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru;
- vrste i staništa, kao i druge prirodne vrijednosti koje je zabranjeno uništavati i oštećivati;
- način saradnje sa fizičkim licima, preduzetnicima i pravnim licima koja po različitom osnovu koriste ili su zainteresovana za korišćenje prirodnih resursa i prostora;
- uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja, monitoringa i obrazovnih aktivnosti;

- sprovođenje određenih mjera radi očuvanja i održavanja zaštićenog prirodnog dobra, kao i vremensko trajanje tih mjera.

Pravila iz stava 2 ovog člana i druge neophodne informacije za sprovođenje režima zaštite, upravljač je dužan da javno oglasi i učini dostupnim posjetiocima i korisnicima.

Finansiranje

Član 10

Sredstva za rad upravljača Spomenika prirode "Park muzej na Topolici" u Baru obezbjeđuju se u skladu sa zakonom.

Rok za donošenje plana upravljanja i godišnjeg programa upravljanja

Član 11

Plan upravljanja iz ove odluke donijeće se u roku od godinu dana od dana proglašenja Spomenika prirode "Park muzej na Topolici" u Baru.

Godišnji program upravljanja donijeće se u roku od tri mjeseca od dana donošenja plana upravljanja iz ove odluke.

Rok za donošenje pravilnika o unutrašnjem redu i službi zaštite

Član 12

Upravljač je dužan da donese akt o unutrašnjem redu i službi zaštite u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ove odluke.

Stupanje na snagu

Član 14

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:

Bar, ____2022. godine

SKUPŠTINA OPŠTINE BAR

**Predsjednica,
mr Milena Božović, s.r**

OPIS GRANICA I ZONA ZAŠTITE ZAŠTIĆENOG PODRUČJA SPOMENIKA PRIRODE „ „PARK MUZEJ NA TOPOLICI“U BARU

Područje Spomenika prirode „Park muzej na Topolici“u Baru, predstavlja integrisano kopneno parkovsko zaštićeno područje oivičeno zidanom ogradom u čijem sastavu je Dvorca Kralja Nikole, u središnjem dijelu je kapija, kao i višenamjenski objekat Knjaževe bašte. Park posjeduje pejzažne i kulturne vrijednosti, u kome se štite zaštićene i ekološki značajne vrste i staništa.

U skladu sa prethodno određenim Konceptom zaštite, a na osnovu prostornog rasporeda vrsta značajnih za zaštitu definisana je jedna zona zaštite (III) koje treba da obezbijede zaštitu ključnih prirodnih vrijednosti zaštićenog područja unutar njegovih administrativnih granica.

Koncept granica i zona zaštite Spomenika prirode „ „Park muzej na Topolici“u Baru definisan je na bazi zatečenog stanja prostornog položaja vrsta značajnih za zaštitu po podacima koji su sakupljeni tokom terenskih istraživanja.

Prirodne/ekološke karakteristike i vrijednosti/obilježja područja Spomenika prirode „ „Park muzej na Topolici“u Baru potvrđuju prisustvo nacionalno i međunarodno značajnih vrsta za njihovu zaštitu u budućem Spomeniku prirode „ „Park muzej na Topolici“u Baru formirane je III zona zaštite koja po svom režimu zaštite (dozvoljene i zabranjene aktivnosti) odgovaraju uslovima (zabrane i ograničenja) i zahtjevima zaštite tih vrsta.

Opis (administrativne) granice Spomenika prirode „Park muzej na Topolici“ u Baru

Spomenik prirode „Park muzeja na Topolici“ nalazi se na dijelu katastarske parcele 5730 KO Novi Bar, opština Bar. Na terenu, Spomenik prirode „Park muzeja na Topolici“ ograđen je zidanom ogradom, tako da granična linija ovog zaštićenog područja počinje na sjeverozapadnom kraju ograđene parkovske površine Muzeja (Dvorca Kralja Nikole) na Topolici koja ima koordinate 6590619, 4662467 odakle granica nastavlja u pravcu jugoistoka zidanom ogradom, a u središnjem dijelu kapijom, do ćoška zidane ograde koji ima koordinate 6590658, 4662371 gdje se granica lomi u pravcu istoka -sjeveroistoka, takođe zidanom ogradom, uključujući višenamjenski objekat Knjaževe bašte, tako da granica dolazi do ćoška zidane ograde koji ima koordinate 6590779, 4662421 gdje se granica lomi u pravcu sjevera – sjeverozapada prateći zidanu ogradu do ćoška koji ima koordinate 6590741, 4662515 gdje se granica lomi u pravcu zapada – jugozapada do ćoška – početne tačke granice Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ koji ima koordinate 6590619, 4662467.

Dužina (administrativne) granice Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru iznosi 467,8m

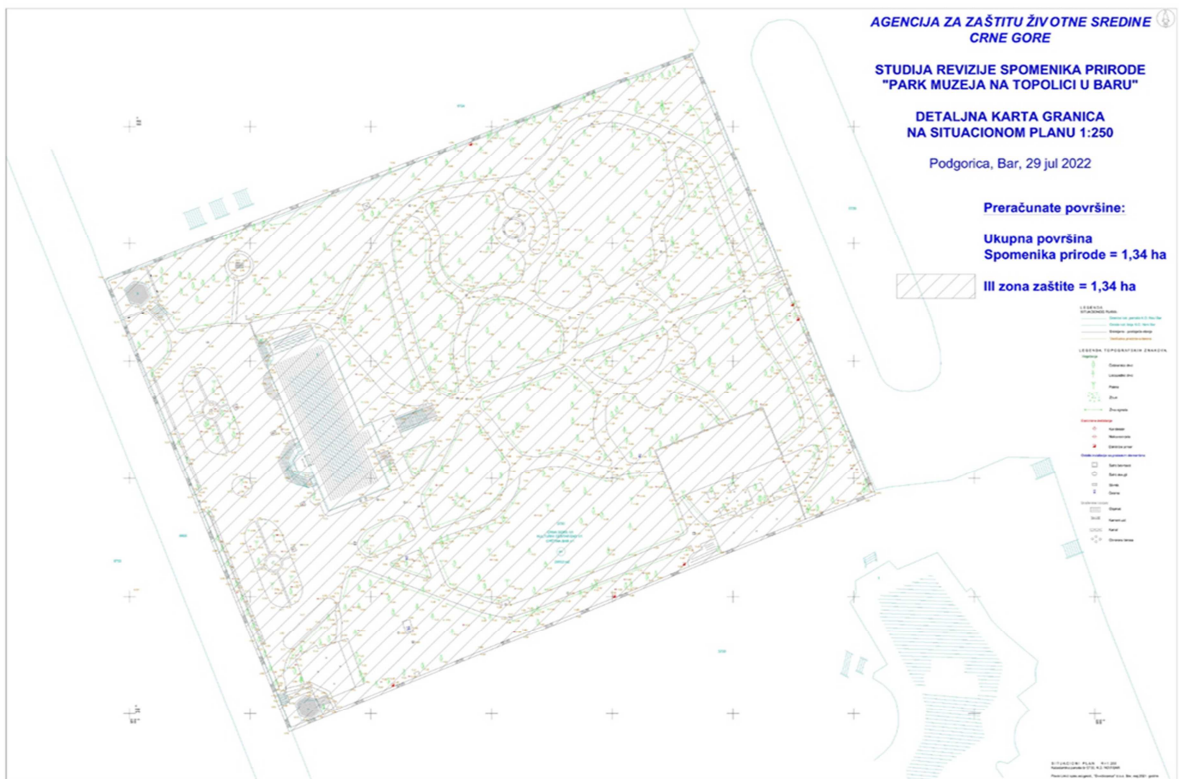
Površina Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru iznosi 13458,99 m² (1,34 ha)

Opis granica III zone zaštite

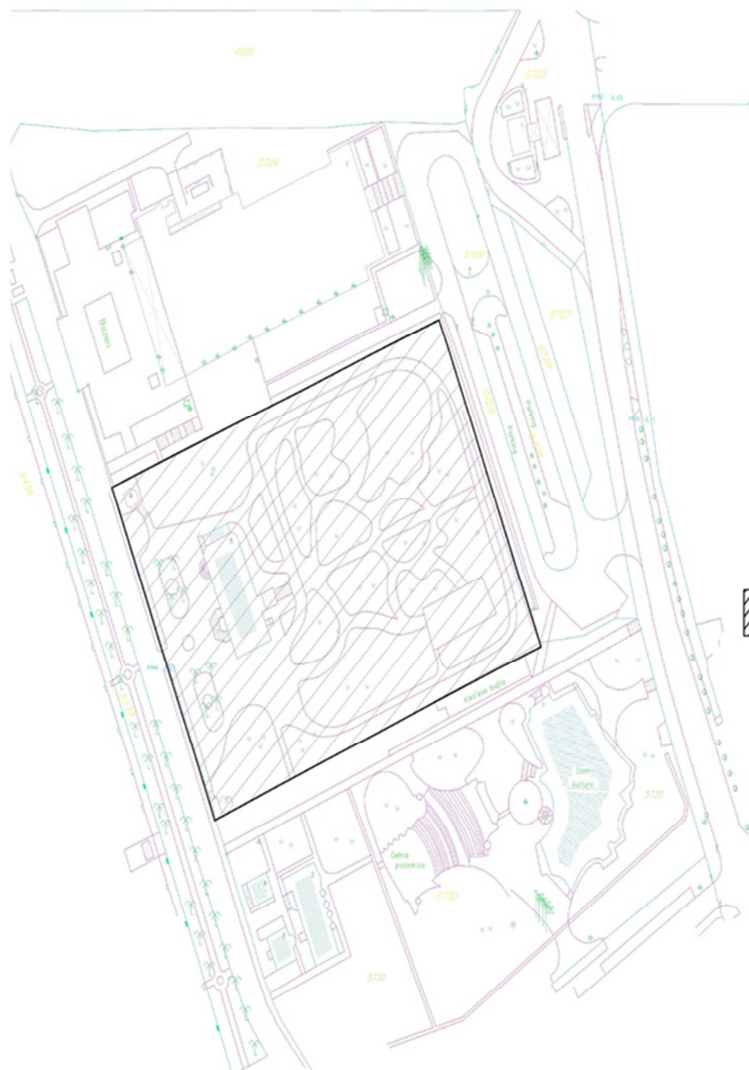
Granica III zone zaštite poklapa se sa administrativnim granicama Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“. Granica III zone zaštite počinje na sjeverozapadnom kraju ograđene parkovske površine Muzeja (Dvorca Kralja Nikole) na Topolici koja ima koordinate 6590619, 4662467 odakle granica nastavlja u pravcu jugoistoka zidanom ogradom, a u središnjem dijelu kapijom, do ćoška zidane ograde koji ima koordinate 6590658, 4662371 gdje se granica lomi u pravcu istoka -sjeveroistoka, takođe zidanom ogradom, uključujući višenamjenski objekat Knjaževe bašte, tako da granica dolazi do ćoška zidane ograde koji ima koordinate 6590779, 4662421 gdje se granica lomi u pravcu sjevera – sjeverozapada prateći zidanu ogradu do ćoška koji ima koordinate 6590741, 4662515 gdje se granica lomi u pravcu zapada – jugozapada do ćoška – početne tačke granice III zone zaštite koja ima koordinate 6590619, 4662467.

Dužina granične linije III zone zaštite iznosi 467,8m

Površina III zone zaštite iznosi 13458,99 m² (1,34 ha)

Slika 1. Detaljna karta granica na situacionom planu 1:250

**AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE**

**STUDIJA REVIZIJE SPOMENIKA PRIRODE
"PARK MUZEJA NA TOPOLICI U BARU"**

**OSNOVNA PREGLEDNA KARTA GRANICA
NA GEODETSKOJ PODLOZI**
Podgorica, Bar, 29 jul 2022

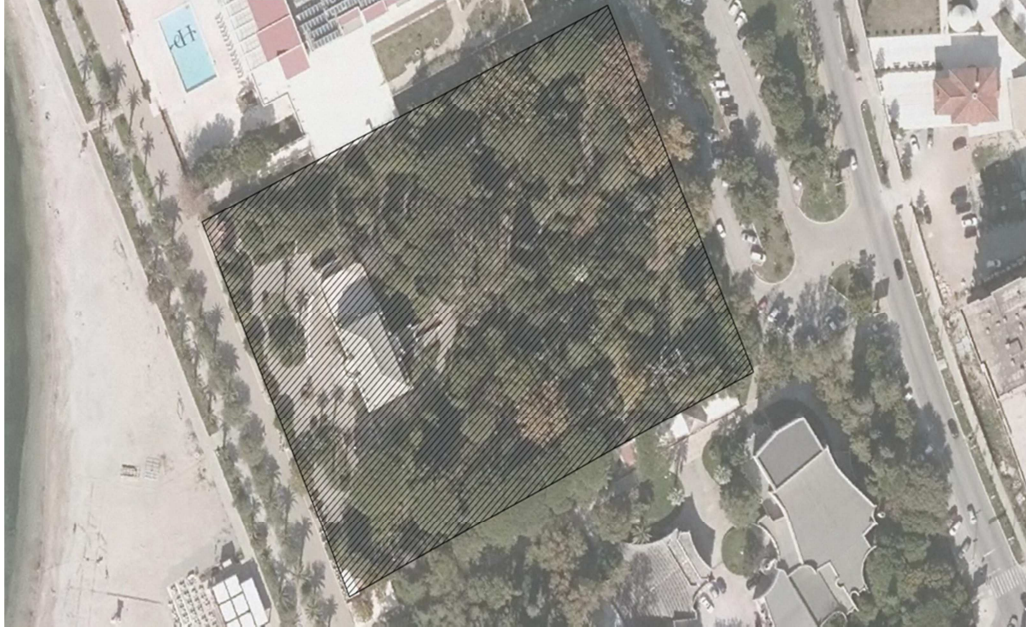
Preračunate površine:

**Ukupna površina
Spomenika prirode = 1,34 ha**

III zona zaštite = 1,34 ha

Slika 2. Osnovna pregledna karta granica na geodetskoj podlozi

Slika 3. Grafički prikaz granice Park muzeja na Topolici

OBRAZLOŽENJE

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog „Park muzej na Topolici” u Baru sadržan je u članu 34 stav 3, a u vezi sa članom 28 i 32 Zakona o zaštiti prirode („Sl list CG”, broj 54/16).

Članom 34 stav 3 Zakona o zaštiti prirode propisano je da park prirode, spomenik prirode i predio izuzetnih odlika koji se nalaze na području jedne jedinice lokalne samouprave proglašava skupština jedinice lokalne samouprave, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva i mišljenje organa državne uprave nadležnih za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i za poslove kulture.

Članom 28 i 32 Zakona propisan je postupak proglašavanja zaštićenih područja i akt o proglašavanju zaštićenog područja.

Razlozi za donošenje Odluke

„Park muzej na Topolici” je stavljen pod zaštitu 1968. godine kao hortikulturni objekat, Rješenjem o zaštiti objekata prirode, prema tadašnjem Zakonu o zaštiti prirode (1961). Kako je park prstavlja integrisano kopneno parkovsko područjeu kome su zastupljene nacionalno i međunarodno značajne vrsta , potrebo je bilo revidovati status ovog zaštićenog dobra shodno odredbama Zakona o zaštiti prirode u cilju zaštite temeljne vrijednosti prirodnog dobra, sprovođenja adekvatnih mjera očuvanja i zaštite i unaprjeđivanja biološke (genetičke, specijske, ekosistemske) raznovrsnosti.

Objašnjenje odredbi Odluke

Članom 1 i 2 Odluke propisano je da je naziv zaštićenog prirodnog dobra „spomenik prirode”, a svrstano je u III kategoriju. Zaštićeno područje kategorije III spadaju spomenici prirode ili djelovi prirode, koji mogu biti reljefnog oblika, morska hrid ili pećina, plaža, geološko obilježje poput speleološkog objekta i grupa stabala velike starosti.

Članom 3 Odluke propisane su položaj i prostorne granice zaštićenog prirodnog dobra.

Opis granica I zona zaštitit sa kartografski prikazom i geografskim položajem zašicenog prirodnog dobra dati su u prilogu ove Odluke i čine njen sastavni dio.

Članom 4 Odluke utvrđen je opis osnovnih ciljnih vrijednosti i režim zaštite u skladu sa članom 31 Zakona o zaštiti prirode, pa se predlaže da na zaštićenom prirodnom dobru Spomenik prirode uspostavlja se režim zaštite III stepena. Prirodne karakteristike i vrijednosti područja Spomenika prirode potvrđuju prisustvo nacionalno i međunarodno značajnih vrsta u kopnenom dijelu tog zaštićenog područja gdje za njihovu zaštitu u budućem Spomeniku prirode primjenjivaće se režimi zaštite III stepena.

Članom 5 Odluke dat je opis osnovnih vrijednosti proglašenja Park muzeja na Topolici zaštićenim područjem, kao i zaštita i razvoj.

Članom 6 Odluke prikazane su zone zastitu, dozvoljene i zabranjene aktivnosti u III sistemu zastitu.

Članom 7 Odluke prikazane su mjere zastitu u cilju sprječavanja neželjene promjene degradacije prirodnih i stvorenih obilježja spomenika prirode.

Članom 8 Odluke definisano je da je Opština Bar upravljач Spomenika prirode i definisane su obaveze upravljачa.

Članom 9 Odluke je definisano da upravljач dužan da obezbjedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog prirodnog dobra.

Članom 10 definisani su izvori finansiranja.

Članom 11 je propisano da godišnji program upravljanja donjeti roku od 3 mjeseca od dana donošenja plana upravljanja dok je članom **12** precizirano da će upravljач u roku od 180 dana mjeseci od dana stupanja ove odluke donjeti akt unutrašnjem redu i službi zaštite.

**SEKRETARIJAT ZA KOMUNALNO STAMBENE
POSLOVE I ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE**